

Prof. dr hab. n. med. Wanda Kuźna-Grygiel (1946–2007)

W dniu 2 października 2007 r. zmarła Prof. dr hab. n. med. Wanda Kuźna-Grygiel, kierownik Katedry i Zakładu Biologii i Parazytologii Medycznej Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie. Pani Profesor była wybitnym parazytologiem i cenionym nauczycielem akademickim.

Prof. Wanda Kuźna-Grygiel urodziła się 14 czerwca 1946 r. w Szczecinie. W 1964 r. ukończyła Liceum Ogólnokształcące w Gnieźnie, a następnie rozpoczęła studia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1969 r. obroniła pracę maderską pt. „Histochemiczna lokalizacja fosfatazy kwaśnej i alkalicznej w komórkach ameb *Hartmanella castellanii* Neff z różnych okresów rozwoju hodowli”, uzyskując tytuł magistra biologii w zakresie zoologii. W tym samym roku podjęła pracę w Zakładzie

Biologii PAM na stanowisku asystenta. W 1975 r. obroniła pracę doktorską pt. „Histochemiczne badania niektórych enzymów w amebach z rodzaju *Entamoeba*: *Entamoeba histolytica*, *Entamoeba invadens* i *Entamoeba moshkovskii*” na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. W 1976 r. została adiunktem w Zakładzie Biologii PAM. W 1992 r. obroniła rozprawę habilitacyjną pt. „Układ pasożyt-żywicieli w aspekcie badań histochemicznych na modelu doświadczalnym *Entamoeba histolytica* – *Cavia porcellus*” na Wydziale Lekarskim PAM w Szczecinie, uzyskując stopień naukowy dr hab. n. med. w zakresie biologii medycznej. Od 1999 r. pełniła funkcję kierownika Katedry i Zakładu Biologii i Parazytologii Medycznej PAM. W 2006 r. otrzymała tytuł profesora nauk medycznych.

Zainteresowania naukowe Prof. dr hab. Wandy Kuźny-Grygiel dotyczyły głównie parazytologii doświadczalnej, środowiskowej i klinicznej oraz toksykologii. Wiodącym kierunkiem badawczym były zagadnienia związane z pełzakami z rodzaju *Entamoeba* i *Acanthamoeba*. Badania te dotyczyły m.in. patofizjologii inwazji *E. histolytica* w układzie pasożyt-żywicieli, a także oceny częstości występowania i właściwości patogenicznych termofilnych szczepów pełzaków z rodzaju *Acanthamoeba* w zbiornikach wodnych województwa zachodniopomorskiego. Prace badawcze z zakresu toksykologii związane były m. in. z wpływem herbicydów, związków fluoru, bieli tytanowej oraz tamoxifenu na zmiany histologiczne i histochemiczne w narządach wewnętrznych zwierząt doświadczalnych. Osobny kierunek badawczy związany był z oceną ekstensywności zarażenia krwiopijnych stawonogów (komarów i kleszczy) krętkami *Borrelia burgdorferi* i pierwotniakami z rodzaju *Babesia* na terenie Pomorza Zachodniego. Profesor jest współautorką pierwszego opisu przypadku ludzkiej babeszjozy w Polsce (1997). Znaczenie epidemiologiczne mają prace dotyczące częstości występowania demodekozy ocznej u ludzi oraz roli *Demodex folliculorum* i *D. brevis* jako czynnika etiologicznego

przewlekłego zapalenia brzegów powiek. Kolejny etap działalności badawczej Profesor Wandy Kuźny-Grygiel reprezentują prace dotyczące oceny wpływu saprofitycznych grzybów glebowych na rozwój pasożytniczych geohelminatów (*Ascaris suum*, *Globodera rostochiensis*).

Dorobek naukowy Prof. dr hab. Wandy Kuźny-Grygiel obejmuje 60 oryginalnych prac opublikowanych w czasopiśmie polskich i zagranicznych oraz 58 doniesień zjazdowych.

Ponadto Profesor jest autorem rozdziałów w podręcznikach akademickich i monografiach: „Parazytologia i akarontomologia medyczna”, PWN 2002; „Dzieje parazytologii polskiej w latach 1945-2000”, 2004; „Stan środowiska przyrodniczego podstawowym warunkiem zdrowotności społeczeństwa”, 2005 i „Biologia molekularna patogenów przenoszonych przez kleszcze”, PZWL, 2006. Jest również współautorem przewodników do ćwiczeń z parazytologii lekarskiej i biologii medycznej dla studentów PAM (1987, 2003).

Za wybitne osiągnięcia naukowe uzyskała wiele nagród Rektora PAM. W latach 2003-2006 była członkiem Komitetu Parazytologii Polskiej Akademii Nauk.

Profesor Kuźna-Grygiel była cenionym i oddanym studentom nauczycielem akademickim, wielokrotnie nagradzanym indywidualnymi nagrodami dydaktycznymi Rektora PAM. Prowadziła zajęcia z biologii medycznej, parazytologii, ekologii i zagrożeń środowiskowych dla studentów Wydziałów: Lekarskiego, Stomatologii i Nauk o Zdrowiu. Była promotorem trzech rozpraw doktorskich, a także recenzentem dwóch rozpraw habilitacyjnych, kilkunastu prac doktorskich i kilkudziesięciu prac magisterskich.

W latach 1993-1999 pełniła funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego PAM. Od 2000 r. była członkiem Lokalnej Komisji Etycznej ds. Przeprowadzania Badań na Zwierzętach. Pełniła również funkcję

przewodniczącej Uczelnianej Komisji ds. wstępnej oceny wniosków przy nadawaniu stopni naukowych w zakresie biologii medycznej. W latach 2006-2007 brała udział w pracach Komisji Akredytacyjnej Akademickich Uczelni Medycznych.

Profesor Kuźna-Grygiel była członkiem wielu towarzystw naukowych m.in. Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Histochemików i Cytochemików, European Cell Biology Organization oraz European Developmental Biology Organization. Przez trzy kadencje (1989–1998) pełniła funkcję sekretarza, a w latach 2005–2007 funkcję wiceprzewodniczącej Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Była także wiceprzewodniczącą Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Biologii Komórki (1998–2005). Do końca aktywnie uczestniczyła w organizacji XXI Zjazdu Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego w Międzyzdrojach (5-7 września 2007 r.) jako wiceprzewodnicząca Komitetu Organizacyjnego.

Prof. W. Kuźna-Grygiel za wybitne osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze oraz naukowe została uhonorowana Złotym Krzyżem Zasługi (1989), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2002) i Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2007). Otrzymała także Medal 50-lecia PAM oraz medal „Za zasługi dla Pomorskiej Akademii Medycznej”.

W pamięci współpracowników Pani Profesor pozostanie jako osoba niezwykle skromna i życzliwa. Zawsze pełna wiary w drugiego człowieka, chętnie dzieląca się swoją wiedzą i doświadczeniem. Pełna entuzjazmu i zapału do pracy, z wieloma planami na przyszłość, odeszła tak niespodziewanie...

Żegnamy nie tylko doskonałego i cenionego nauczyciela akademickiego i naukowca, ale także szlachetnego i dobrego człowieka.

Lidia Kołodziejczyk, Danuta Kosik-Bogacka